

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้ เรื่อง โบราณสถานเวียงท่ากาน โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโรงวัว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้ศึกษาได้มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

การศึกษาครั้งนี้ ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดการเรียน จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แผนและแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “โบราณสถานเวียงท่ากาน” โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาการคิดวิจารณ์ จำนวน 5 แผน รวม 10 ชั่วโมง
2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง “โบราณสถานเวียงท่ากาน” โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโรงวัว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นมาตรฐาน ประเมินค่า 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างเครื่องมือได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง “โบราณสถานเวียงท่ากาน” โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโรงวัว จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.1 ตัวชี้วัดที่ 1/3 ซึ่งได้ปรับจากแนวคิดทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับหลักการแนวคิด และจุดเน้นการจัดการเรียนรู้

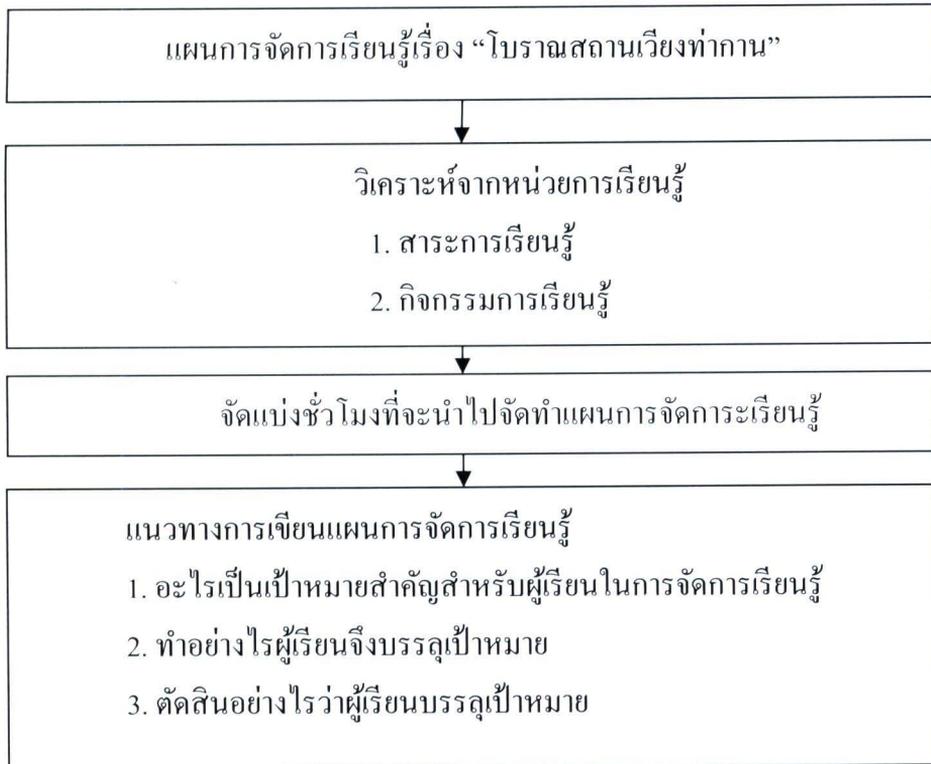
1.2 ศึกษารายละเอียด ขอบเขตของมาตรฐาน ตัวชี้วัด เนื้อหาสาระกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.1 และตัวชี้วัดชั้นปีที่ 1/3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.3 ศึกษาหลักการ แนวคิดของวิธีทางประวัติศาสตร์การคิดวิจารณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง “โบราณสถานเวียงท่ากาน” โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาการคิดวิจารณ์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน 10 ชั่วโมง จำนวน 5 แผน ดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1	เรื่อง ตามรอย เวียงท่ากาน	2 ชั่วโมง
แผนการเรียนรู้ที่ 2	เรื่อง อารยธรรม เวียงท่ากาน	2 ชั่วโมง
แผนการเรียนรู้ที่ 3	เรื่อง โบราณสถาน เวียงท่ากาน	2 ชั่วโมง
แผนการเรียนรู้ที่ 4	เรื่อง มรดก เวียงท่ากาน	2 ชั่วโมง
แผนการเรียนรู้ที่ 5	เรื่อง ภูมิปัญญา เวียงท่ากาน	2 ชั่วโมง

ซึ่งการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวใช้การวิเคราะห์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ดังนี้

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา ด้านภาษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

1.6 หลังจากการปรับปรุงแก้ไข นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาผลการพิจารณาหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.75-1.00

2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องโบราณสถานเวียงท่ากาน โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสารหนังสือตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดกรอบในการจัดทำแบบประเมิน

2.2 สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ประกอบด้วยองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ และขั้นตอนวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

การค้นคว้าแบบอิสระ ตรวจสอบความเหมาะสม

2.4 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอต่อ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความเหมาะสม ในแต่ละด้านว่าตัวเลือกในแต่ละตัวเลือกของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

2.5 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดทำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่

สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้ศึกษาดำเนินการ โดยนำหนังสือราชการ เรื่อง การขอความร่วมมือเพื่อการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการประเมินเครื่องมือ

2. ผู้ศึกษานำหนังสือราชการเรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญประเมินเครื่องมือ พร้อมทั้งเครื่องมือและแบบประเมินเครื่องมือ พร้อมทั้งนัดหมายขอรับผลการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลมาจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ จากผู้เชี่ยวชาญประเมิน จำนวน 5 คน โดยใช้สูตรหาค่าเฉลี่ย (μ) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนของประชากรทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนประชากร

หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 106)
สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum(X - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ

σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	คะแนนของประชากร
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
N	แทน	จำนวนประชากร

กำหนดค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมของแบบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง โบราณสถาน
เวียงท่ากาน โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาการคิดวิจารณ์ ดังนี้

ระดับ 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ระดับ 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย

ส่วนเกณฑ์การกำหนดค่าเฉลี่ยเพื่อประเมินผลข้อมูลผู้ศึกษาได้ปรับใช้เกณฑ์ของ
บุญส่ง นิลแก้ว (2553, หน้า 146) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.00	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อย

การหาคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษา

การหาคุณภาพของเครื่องมือใช้การประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ โดยการหา
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากแบบประเมินความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 3 คน โดยใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2545, หน้า 150)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

เกณฑ์คะแนน

ให้	+1	หมายถึง	แน่ใจว่ารายการนั้น มีความเหมาะสม
ให้	0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ารายการนั้น มีความเหมาะสม
ให้	-1	หมายถึง	แน่ใจว่ารายการนั้น ไม่เหมาะสม

เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่า IOC ≥ 0.5 แสดงรายการประเมิณนั้นตรงวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ค่า IOC < 0.5 แสดงรายการประเมิณนั้นตรงวัตถุประสงค์ของการศึกษา